

Waarom stopt de European Sleeper nachtrein naar Praag in Deventer en niet in Hengelo?

 ES = European Sleeper

Voor mij als Twentenaar, inwoner van Almelo, lijkt mij het logischer om deze trein in Hengelo te laten stoppen dan in Deventer omdat veel meer reizigers van een stop in Hengelo zullen profiteren. Ook voor ES lijkt mij de stop in Hengelo een betere oplossing omdat meer reizigers met hun trein zullen reizen wat meer geld oplevert. Op zoek op het internet naar een rede voor bovenstaande keuze leverde niks op.

Ik ben nu zelf dit onderzoek gestart om te kijken welk station van Oost-Nederland het meest geschikt is voor een stop van/naar de ES trein naar Praag

In Bijlage 1 en 2 staat de data waarop de onderstaande 2 tabellen gebaseerd zijn.

Vertrek naar Praag	Hengelo(0:30)	Deventer(23:55)	Vershil in min.
Apeldoorn (169.000)	23:22	23:20	-2
Enschede (162.000)	0:04	22:45	-79
Zwolle (133.000)	23:22	23:20	-2
Deventer (105.000)	23:29	23:55	+16
Hengelo (84.000)	0:30	22:53	-97
Almelo (75.000)	23:56	23:05	-51
Zutphen (49.000)	23:40	23:33	-7

Tabel 1: Verschil in Aanrijtijden tussen een ES trein stop in Hengelo of Deventer

In bovenstaande tabel is te zien de vertrektijd per station in Oost-Nederland als er met de ES trein gereisd wordt naar Praag met een overstap resp. in Hengelo of Deventer. Tevens wordt in de meest rechtse kolom het verschil in reistijd in minuten aangegeven.

Bij keuze vertrek ES trein uit Hengelo is de reistijd voor inwoners/instappers, geen overstappers, uit Deventer (+16) iets langer. Wat te verwachten was.

Kleine verschillen zijn er voor reizigers uit Apeldoorn, Zwolle en Zutphen.

Grote verschillen zijn er voor de inwoners van Almelo, Hengelo en Enschede. Hun reistijd wordt met resp. 51, 97 en 79 minuten verkort bij een stop in Hengelo i.p.v. Deventer.

Aankomst uit Praag	Hengelo(4:30)	Deventer(5:09)	Vershil min.
Apeldoorn (169.000)	5:43	5:43	0
Enschede (162.000)	5:56	7:14	-78
Zwolle (133.000)	6:09	6:35	-26
Deventer (105.000)	5:30	5:09	+21
Hengelo (84.000)	4:30	7:06	-156
Almelo (75.000)	5:04	6:37	-93
Zutphen (49.000)	6:23	6:26	-3

Tabel 2: Verschil in Afrijtijden tussen een ES trein stop in Hengelo of Deventer

In bovenstaande tabel is te zien de aankomsttijd per station in Oost-Nederland als er met de ES trein gereisd wordt van Praag met een overstap resp. in Hengelo of Deventer.

Bij keuze stop ES trein in Hengelo is de reistijd voor reizigers naar Deventer (+21) iets langer. Wat te verwachten was.

Kleine verschillen zijn er voor reizigers naar Apeldoorn en Zutphen.

Een verschil van 26 minuten is er voor reizigers naar Zwolle. Zie ook de Bijlage waaruit blijkt dat er geen vroege trein uit Deventer naar Zwolle rijdt waardoor er op dit traject gedeeltelijk met de bus gereisd moet worden. De stop in Hengelo biedt hier ook voordelen voor de reizigers naar Zwolle.

Grote verschillen zijn er voor de inwoners van Almelo, Hengelo en Enschede. Hun reistijd wordt met resp. 93, 156 en 78 minuten verkort als er gestopt wordt in Hengelo i.p.v. Deventer.

Studenten in Oost-Nederland

In de bovenstaande tabellen staan o.a. de inwoner aantallen per gemeente.

In onderstaand overzicht staan de Studenten aantallen per gemeente

Studenten (hbo + wo):

- Enschede	27.000
- Zwolle	20.000
- Deventer	7.454
- Apeldoorn	4.000
- Hengelo	2.260

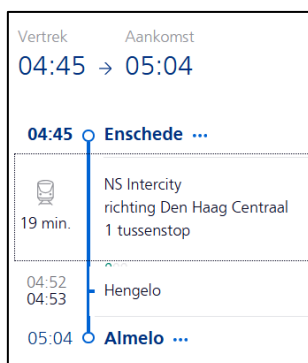
Tellen we de studenten aantallen voor Hengelo+ Enschede samen. Afstand tussen de stadskernen van beide net genoemde steden is maar 9 km en de UT campus ligt eigenlijk tussen Hengelo en Enschede in, dan komen op een totaal aantal studenten van 30.000.

De studenten aantallen van de cluster Apeldoorn/Deventer is totaal 6.000.

Aannemende dat de gemiddelde student vaker gaat reizen met de (ES) trein dan een gemiddelde inwoners van de gemeentes in Oost-Nederland zijn er veel meer potentieel reizigers rond het Cluster Hengelo dan het cluster Deventer.

Hoe vroeg is 04:30

Er wordt in een interview met u o.a. genoemd dat een stop op station Hengelo op de terugreis om 4:30 wel erg vroeg is.

In naastgelegen figuur staat de vertrekstaat van de 1^e vertrekkende trein uit Enschede naar Hengelo en verder. De vertrektijd van deze trein is 4:45 en rijdt om 4:52 Hengelo binnen.

Een reden om niet te stoppen om 4:30 op station Hengelo zou kunnen zijn dat dit station nog niet geopend/beschikbaar is om 4:30. Een station openen 20 minuten voor vertrek lijkt mij redelijk. Passen we dit toe op net genoemde trein uit Enschede betekend dit dat Station Hengelo om 4:32 geopend wordt. Een stop van de ES trein om 4:30 lijkt mogelijk zonder bijzondere maatregelen(kosten).

Aankomst Hengelo 4:30
wachten 46 minuten
Vertrek Hengelo 5:16
Aankomst Zwolle 6:09

Aankomst Deventer 5:09
wachten 67 minuten
Vertrek Deventer 6:16
Aankomst Zwolle 6:40

Er is nog een eerdere reis mogelijk via Apeldoorn en met daar een overstap op de Bus met een aankomsttijd van 6:35 in Zwolle. Het (te) vroeg zijn is eerder een groot probleem op Station

Deventer waar 67 minuten gewacht moet worden op de trein naar Zwolle dan op Station Hengelo waar 46 minuten gewacht moet worden op verder vervoer.

Nieuwe nachttrein van Amsterdam naar Berlijn en Praag raast Hengelo (voorlopig) voorbij

url: [Hengelo-Voorbij\[1\]](#)

Hengelo wordt nachtwerk

Hoe dan ook: bij het opstellen van de nieuwe dienstregeling vanaf medio december 2022, wordt gekeken naar de mogelijkheden voor een extra stop in Hengelo en/of Deventer. Engelsman: "En dan klinkt Deventer nog het meest logisch. Op de heenweg zou de trein in Hengelo rond half één 's nachts stoppen, dat is nog te doen. Maar op de terugweg is dat om half vijf, dat is wel een heel lastige tijd."

Het is lastig om rond half vijf op station Hengelo te stoppen.

Wat is daar lastig aan. Is het stadion nog niet open? Vinden de passagiers het lastig? Vindt de machinist het lastig? Rond vijf uur stoppen op station Deventer is niet lastig? Waar is de grens van "het is lastig stoppen" op een station 4:35 of 5:10?

In Bijlage 5 staan enkele dienstregelingen van nachttreinen. Ook midden in de nacht om 2, 3 of om 4 uur wordt er gestopt door deze nachttreinen. Waarom kan dat niet in Hengelo?

In Bijlage 6 staat de dienstregeling van station Hannover tussen 2:00 en 5:30. Het treinverkeer gaat op dit station de hele nacht door. Waarom kan dit niet in Hengelo?

Deventer klinkt nog het meest logisch.

Voor mij als inwoner van Twente is Hengelo de meest logische keuze en Deventer een niet logische keuze. De meeste reizigers in Oost-Nederland hebben veel voordeel bij een stop in Hengelo i.p.v. een stop in Deventer? Zie ook mijn berekening van de reistijden (Tabel 1 en 2) van enkele belangrijke steden in Oost-Nederland van/naar Praag. Ik begrijp helemaal niks van de keuze voor Deventer als stop voor de ES trein. Door deze keuze voor Deventer zullen er minder reizigers, uit Oost-Nederland, met de ES trein gaan reizen. Een redelijk financieel nadeel voor ES. Wat is hier de reden voor? Wordt ES betaald door de gemeente Deventer voor de stop in Deventer?????

Zie ook Bijlage 7 waar een Spoorkaart van Overijssel getoond wordt. Alleen al naar deze kaart kijken maakt duidelijk dat stoppen in Hengelo de beste keuze is voor Overijssel.

Bijlage 1 ES langs Hengelo

Trein ES 453		Trein ES 452	
Brussel-Zuid vr 28 augustus 2026		Praag hl.n. (hoofdstation) za 29 augustus 2026	
19:22	Brussel-Zuid	18:00	Praag hl.n. (hoofdstation)
20:02	Antwerpen-Centraal Aankomst 19:56	19:22	Usti nad Labem hl.n. Aankomst 19:20
20:44	Roosendaal Aankomst 20:41	19:39	Decin hl.n. Aankomst 19:37
21:40	Rotterdam Centraal Aankomst 21:17	19:59	Bad Schandau Aankomst 19:57
22:36	Amsterdam Bijlmer ArenA Aankomst 22:31	20:31	Dresden Hbf Aankomst 20:27
23:14	Amersfoort Centraal Aankomst 23:10	23:01	Berlin Gesundbrunnen Aankomst 22:54
23:55	Deventer Aankomst 23:48	05:09	Deventer Aankomst 05:07
Langs Hengelo 00:30		Langs Hengelo 04:30	

Bijlage 2 Reistijden Deventer- Hengelo

Zwolle- Deventer	Zutphen- Deventer
23:20 → 23:44 Intercity 0:24 10	23:33 → 23:45 Intercity 0:12 3
23:55	
Apeldoorn- Deventer	Almelo- Deventer
23:20 → 23:34 Sprinter 0:14 2	23:05 → 23:30 Intercity 0:25 4
	Hengelo- Deventer
	22:53 → 23:30 Intercity 0:37 3a
	Enschede- Deventer
	22:45 → 23:30 Intercity 0:45 2

Figuur 1: Vertrek uit Deventer 23:55 + Aanrijtijden

Zwolle- Hengelo	Zutphen- Hengelo
23:22 → 00:13 Blauwnet Keolis Sprinter 0:51 9 ?	23:40 → 00:14 Blauwnet Arriva Stoptrein 0:34 2b ?
0:30	
Apeldoorn- Hengelo	Almelo- Hengelo
23:17 → 00:06 Intercity 0:49 4	23:56 → 00:06 Intercity 0:10 2b
23:22 → 00:14 RRReis Arriva Snelrein + Blauwnet Arriva Stoptrein 0:52 3 ?	
Deventer- Hengelo	Enschede- Hengelo
23:29 → 00:06 Intercity 0:37 1	00:04 → 00:12 Blauwnet Keolis Sprinter 0:08 4a ?

Figuur 2: Vertrek uit Hengelo 0:30 + Aanrijtijden

Figuur 3: Aankomst Hengelo 04:30 + Afrijtijden

Figuur 4: Aankomst Deventer 05:09 + Afrijtijden

Bijlage 3 Nedersaksenlijn

De Nedersaksenlijn is een voorgestelde directe spoorverbinding tussen Enschede en Groningen via Emmen. Om deze spoorlijn te realiseren zou een spoorverbinding tussen Emmen en Stadskanaal moeten worden aangelegd om de spoorlijnen Almelo - Mariënberg en Mariënberg - Emmen te verbinden met Stadskanaal - Zuidbroek. De Nedersaksenlijn is een spoorverbinding die de universiteitssteden Groningen en Enschede verbindt en die in 2035 in gebruik zal zijn.

Figuur 5: De nieuwe Nedersaksenlijn

	Stad	Gemeente
Emmen	58.000	110.000
Coevorden	16.000	35.000
Hardenberg	<u>20.000</u>	<u>64.000</u>
Totaal	94.000	209.000

Nu en over een aantal jaren, als de Nedersaksenlijn in dienst is zullen reizigers uit bovengenoemde gemeentes met een rechtstreeks trein naar Hengelo reizen, om daar op een ES nachtrein over te stappen. Station Deventer zal voor deze reizigers geen optie zijn om over te stappen op een ES trein.

Bijlage 4 Elektrificatie Zutphen- Hengelo

Elektrificatie Zutphen - Oldenzaal

Figuur 6: Spoorkaart Oost-Nederland

Op dit moment rijden er dieseltreinen op de lijn Zutphen-Oldenzaal. Om duurzaam, elektrisch spoorvervoer mogelijk te maken, werkt ProRail aan de elektrificatie van het spoor tussen Zutphen en Hengelo. Dit doen we in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de provincies Overijssel en Gelderland. Het streven is om in 2032 met elektrische treinen te kunnen rijden.

Inwoners van Zutphen en omstreken zullen vanaf 2032 nog een betere verbinding met Hengelo krijgen als dit traject geëlektrificeerd is. Een overstap op een ES trein op het station Hengelo zal dan nog meer voordelen bieden dan een overstap op station Deventer.

Vanaf 2032 zal er een mogelijkheid bestaan dat er een rechtstreeks snelle rechtstreekse trein Hengelo- Arnhem v.v. gaat rijden. Voor reizigers uit Arnhem en omgeving zal dit veel voordeel bieden als er gekozen wordt voor een overstap op een ES trein op Station Hengelo.

Bijlage 5 Dienstregeling Nachttreinen in Europa

OBB nightjet		Boeken
vertrek di 01-09-2026		
Amsterdam Centraal	17:01	
Utrecht	17:32	
Arnhem Centraal	18:08	
Oberhausen Hbf	19:30	
Essen Hbf	19:44	
Dortmund Hbf	20:05	
Kassel-Wilhelmshöhe	23:02	
Würzburg Hbf	01:39	
Nürnberg Hbf	04:13	
München Ost	05:43	
Freilassing	06:43	
Salzburg Hbf	07:02	
Linz/Donau Hbf	08:27	
St.Pölten Hbf	09:15	
Wien Meidling Bahnhof	09:42	
Wien Hbf	09:48	
aankomst wo 02-09-2026		

Figuur 7: Dienstregeling Amsterdam- Wenen

OBB nightjet		Boeken
vertrek di 01-09-2026		
Amsterdam Centraal	20:00	
Utrecht	20:32	
Arnhem Centraal	21:04	
Köln Hbf	00:03	
Bonn Hbf	00:53	
Koblenz Hbf	01:35	
Frankfurt(Main)Hbf	03:21	
Mannheim Hbf	04:07	
Karlsruhe Hbf	04:36	
Baden-Baden	04:55	
Offenburg	05:16	
Freiburg (Breisgau) Hbf	05:47	
Basel Bad Bf	06:14	
Basel SBB	06:38	
Zürich HB	08:05	
aankomst wo 02-09-2026		

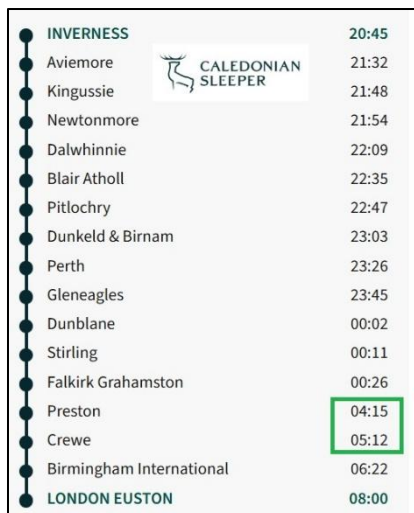
Figuur 8: dienstregeling Amsterdam- Zürich

OBB nightjet		Boeken
vertrek di 01-09-2026		
München Hbf	18:27	
München Ost	18:37	
Rosenheim	19:15	
Freilassing	20:20	
Salzburg Hbf	20:30	
Attnang-Puchheim	21:17	
Linz/Donau Hbf	21:45	
St.Pölten Hbf	22:42	
Wien Meidling Bahnhof	23:11	
Wien Hbf	23:19	
Breclav	01:04	
Ostrava hl.n.	02:48	
Bohumin	03:50	
Chalupki	03:57	
Rybnik(PL)	04:29	
Katowice	05:42	
Zawiercie	06:26	
Wlozczowa Polnoc	06:56	
Opoczno Poludniowe	07:34	
Warszawa Zachodnia	08:32	
Warszawa Centralna	08:37	
Warszawa Wschodnia	08:43	
aankomst wo 02-09-2026		

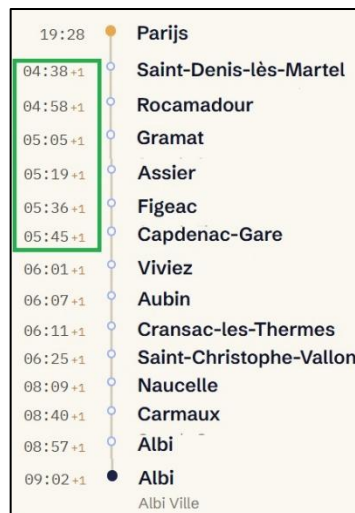
Figuur 9: Dienstregeling München - Warschau

OBB nightjet		Boeken
vertrek wo 02-09-2026		
Berlin Hbf (tief)	20:13	
Berlin Südkreuz	20:25	
Dresden-Neustadt	22:02	
Dresden Hbf	22:10	
Bad Schandau	22:36	
Decín hl.n.	22:58	
Usti nad Labem hl.n.	23:14	
Praha-Holesovice	00:18	
Praha hl.n.	00:36	
Pardubice hl.n.	01:40	
Brno hl.n.	03:21	
Breclav	04:53	
Kuty	05:09	
Bratislava hl.st.	06:05	
Nove Zamky	06:59	
Sturovo	07:27	
Vac	08:00	
Budapest-Nyugati	08:29	
aankomst do 03-09-2026		

Figuur 10: Dienstregeling Berlijn- Boedapest

Figuur 11: Dienstregeling Inverness- London

Figuur 12: Dienstregeling Parijs- Albi

Er rijden in Europa elke dag/nacht al veel nachttreinen. Veel van deze treinen stoppen 's nachts tussen 2:00 en 6:00 op een station. Ik heb enkele dienstregelingen van deze treinen in deze Bijlage geplaatst. Dat een nachttrein om 4:30 op Station Hengelo stopt is geen bijzonderheid.

Bijlage 6 Dienstregeling station Hannover tussen 02:00- 05:30

Gültig ab 11.07.2026				DB
Abfahrt Departure Hannover Hbf				
Zeit Time	Zug Train	Richtung Destination	Gleis Plattform	
3:14 Sa, So*	RE 70 95845 d/b	Lehrte 3:23 - Hämelerwald 3:30 ⊕ Braunschweig Hbf 3:58 *nicht 18. Jul, 15., 16. Aug	11	
3:35 Sa, So	S 1 d/b	Hannover Bismarckstr. 3:38 ⊕ Haste 4:24	3	
3:35 *	S 5 d/b	Hannover-Nordstadt 3:38 ⊕ Langenhagen Mitte 3:46 - ✚ Hannover Flughafen 3:53 *nicht 18., 19. Jul, 21. bis 27. Jul, 29. Jul, 1., 2. Aug, 4. bis 6. Aug, 18. bis 24. Aug.	2	
3:48 Sa, So*	RE 3 82856 d/b	Langenhagen Mitte 3:55 ⊕ Celle 4:15 - Uelzen 4:49 - Lüneburg 5:23 - Winsen (Luhe) 5:41 - Hamburg Hbf 6:05 *nicht 11. Jul	8	
4:00				
4:00 Sa, So	S 4 d/b	Hannover Messe/Laatzten 4:05 ⊕ Hildesheim Hbf 4:28	1	
4:00 Sa, So	S 7 d/b	Hannover-Kleefeld 4:03 ⊕ Lehrte 4:17 - Celle 4:44	13	
4:02 Sa, So	S 4 d/b	Hannover-Nordstadt 4:05 ⊕ Langenhagen Mitte 4:13 - Bennemühlen 4:29	8	
4:07 *	S 1 d/b	Hannover-Nordstadt 4:10 ⊕ Wunstorf 4:26 - Minden (Westf) 4:58 *11., 12. Jul; Sa, So vom 5. Sep bis 12. Dez	4	
4:10 Sa, So*	S 1 d/b	Hannover-Leinhausen 4:28 ⊕ Seelze 4:48 - Wunstorf 5:04 - Minden (Westf) 6:30 *vom 18. Jul bis 30. Aug; nicht 8. bis 16. Aug		
4:11 *	S 5 d/b	Hannover-Nordstadt 4:14 ⊕ Langenhagen Mitte 4:22 - ✚ Hannover Flughafen 4:29 *nicht 21. Jul bis 5. Aug, 18. bis 24. Aug	2	
4:11 Sa, So*	S 5 d/b	Hannover Bismarckstr. 4:14 ⊕ Hameln 4:56 *nicht 1. Aug	9	
4:17 *	ICE 1272 II 	Wolfsburg Hbf 5:11 ⊕ Berlin Gesundbrunnen 6:58 *Mo - Fr, So vom 12. Jul bis 14. Aug, auch 1., 8. Aug; nicht 15., 26. Jul, 5., 9., 10., 12. Aug; auch täglich vom 18. Aug bis 1. Okt; nicht 23., 30. Aug, 4. Sep	10	
4:20 *	RE 8 4400 4448 d/b	Wunstorf 4:33 - Neustadt am Rübenberge 4:39 - Nienburg (Weser) 4:54 ⊕ Verden (Aller) 5:15 - Bremen Hbf 5:39 - Bremerhaven Hbf 6:30 - Bremerhaven-Lehe 6:35 ✚ So, auch 5. Sep, 3., 31. Okt; nicht 26. Jul, 18. Okt nur bis Bremen Hbf *nicht 13. bis 15. Jul, 24. bis 27. Jul, 3., 4. Aug, 18. Okt	11	
4:27 Mo - Fr*	ICE 649 II	Braunschweig Hbf 4:59 - Magdeburg Hbf 5:56 - Berlin Hbf 7:37 ⊕ *ab 2. Okt	9	
4:32 Sa, So	S 1 d/b	Hannover Bismarckstr. 4:35 ⊕ Haste 5:20	3	

Figuur 13: Dienstregeling-1 Hannover

Gültig ab 11.07.2026				DB
Abfahrt Departure Hannover Hbf				
Zeit Time	Zug Train	Richtung Destination	Gleis Plattform	
2:08 *	ICE 273 II 	Göttingen 3:04 - Fulda 4:31 - Hanau Hbf 5:19 - Frankfurt (Main) Hbf 5:37 - Mannheim Hbf 6:29 - Karlsruhe Hbf 6:59 - Offenburg 7:29 Zürich HB 10:00 *vom 1. bis 4. Aug; 18., 25., 30., 31. Aug	13	
2:10 Sa, So*	S 1 	Hannover-Leinhausen 2:28 Seelze 2:48 - Wunstorf 3:04 - Minden (Westf) 4:30 *vom 18. Jul bis 30. Aug; nicht 8. bis 16. Aug		
2:10 *	ICE 273 II 	Göttingen 3:06 - Fulda 4:31 - Hanau Hbf 5:19 - Frankfurt (Main) Hbf 5:37 - Mannheim Hbf 6:29 - Karlsruhe Hbf 6:59 - Offenburg 7:29 Zürich HB 10:00 *11. Jul, 22. bis 30. Jul, 10., 17., 20. Aug; täglich vom 5. Sep bis 1. Okt	13	
2:11 Sa, So*	S 5 	Hannover Bismarckstr. 2:14 Hameln 2:56 *nicht 1. Aug	2	
2:17 Sa, So*	RE 8 4446 	Wunstorf 2:31 Neustadt am Rübenberge 2:38 - Nienburg (Weser) 2:58 - Verden (Aller) 3:19 - Bremen Hbf 3:51 *nicht 18., 25., 26. Jul, 18. Okt	10	
2:34 *	S 5 	Hannover-Nordstadt 2:38 Langenhagen Mitte 2:46 - Hannover Flughafen 2:53 *nicht 21. bis 27. Jul, 1., 2. Aug, 4. bis 6. Aug, 18. bis 24. Aug	2	
2:35 Sa, So	S 1 	Hannover Bismarckstr. 2:38 Haste 3:24	3	
2:42 *	ICE 1541 II 	Braunschweig Hbf 3:14 - Magdeburg Hbf 4:02 Potsdam Hbf 5:04 - Berlin Hbf 5:39 - Berlin Südkreuz 6:01 *16. Jul, 20. bis 27. Jul, 31. Jul, 3., 5., 6. Aug; täglich vom 21. Aug bis 12. Dez; nicht 30. Aug bis 1. Sep, 4. Sep, 11. bis 13. Sep	10	
2:46 *	ICE 1540 II 	Minden (Westf) 3:32 - Herford 3:50 - Bielefeld Hbf 4:00 Dortmund Hbf 4:51 - Essen Hbf 5:14 - Duisburg Hbf 5:28 - Düsseldorf Flughafen 5:38 - Düsseldorf Hbf 5:46 - Köln Hbf 6:15 *Mi - So vom 16. Jul bis 7. Aug, auch 20. bis 28. Jul; nicht 18. Jul; auch täglich vom 21. Aug bis 12. Dez	12	
3:00				
3:00 Sa, So	S 4 	Hannover Messe/Laatzten 3:05 Hildesheim Hbf 3:28	1	
3:00 Sa, So	S 7 	Hannover-Kleefeld 3:03 Lehrte 3:17 - Celle 3:44	13	
3:02 Sa, So	S 4 	Hannover-Nordstadt 3:05 Langenhagen Mitte 3:13 - Bennemühlen 3:29	7	
3:06 *	S 2 	Hannover-Nordstadt 3:09 Wunstorf 3:26 - Nienburg (Weser) 3:53 *11., 12. Jul; Sa, So vom 8. Aug bis 12. Dez	2	
3:11 Sa, So*	S 5 	Hannover Bismarckstr. 3:14 Hameln 3:56 *nicht 1. Aug	4	

Figuur 14: Dienstregeling-2 Hannover

Gültig ab 11.07.2026

DB

Abfahrt Departure Hannover Hbf

Zeit Time	Zug Train	Richtung Destination	Gleis Platform
4:32 Mo - Fr*	RE 2 82801 dbs	Sarstedt 4:42 Ⓞ Elze (Han) 4:54 - Northeim (Han) 5:32 - Göttingen 5:46 *nicht 13. Aug	7
4:33 Mo - Fr*	Ⓞ 1 dbs	Hannover Bismarckstr. 4:36 Ⓞ Haste 5:23 *nicht 18. bis 20. Aug	1
4:35 *	Ⓞ 5 dbs	Hannover-Nordstadt 4:38 Ⓞ Langenhagen Mitte 4:46 - ↗ Hannover Flughafen 4:53 *nicht 21. bis 24. Jul, 4., 21. Aug	2
4:44 *	RB 38 14444 dbs	Langenhagen Mitte 4:52 Ⓞ Soltau (Han) 5:51 - Buchholz (Nordheide) 6:38 *13. Jul; Mo - Fr vom 27. Jul bis 11. Dez	2
4:48 Mo - Fr*	RE 10 83451 dbs	Sarstedt 5:00 - Hildesheim Hbf 5:14 Ⓞ Salzgitter-Ringelheim 5:41 - Goslar 5:54 - Bad Harzburg 6:07 *nicht 14., 16. Jul	3
4:48 Mo - Fr*	RE 30 83501 dbs	Lehrte 4:57 Ⓞ Gifhorn 5:26 - Wolfsburg Hbf 5:43 *nicht 21. Jul	11
4:50 Mo - Fr*	Ⓞ 21 dbs	Hannover Bismarckstr. 4:52 Ⓞ Barsinghausen 5:18 *ab 1. Sep	1
4:54 Mo - Sa*	RE 60 95771 dbs	Lehrte 5:05 - Hämelerwald 5:12 Ⓞ Braunschweig Hbf 5:40 *nicht 14. bis 20. Aug, 3., 31. Okt	9
4:55 Mo - Sa*	Ⓞ 5 dbs	Hannover Bismarckstr. 4:58 Ⓞ Hameln 5:40 - Altenbeken 6:33 - Paderborn Hbf 6:46 *nicht 21. bis 25. Jul, 1. Aug, 3. Okt	1
4:58 Mo - Sa*	Ⓞ 2 dbs	Hannover-Nordstadt 5:00 Ⓞ Seelze 5:09 - Wunstorf 5:17 - Nienburg (Weser) 5:46 → Mo, Di, Sa vom 11. Jul bis 4. Aug, auch 22. bis 24. Jul, 29. bis 31. Jul nur bis Seelze *nicht 3., 31. Okt	2
5:00			
5:03 Mo - Sa*	Ⓞ 2 dbs	Hannover Bismarckstr. 5:06 Ⓞ Haste 5:53 *nicht 3., 31. Okt	1
5:04 Mo - Sa*	Ⓞ 7 dbs	Hannover-Kleefeld 5:07 Ⓞ Lehrte 5:20 - Celle 5:49 *nicht 3., 31. Okt	14
5:05 nicht 3. Aug	Ⓞ 5 dbs	Hannover-Nordstadt 5:08 Ⓞ Langenhagen Mitte 5:16 - ↗ Hannover Flughafen 5:23	2
5:09 Mo - Sa*	RE 60 95770 dbs	Wunstorf 5:21 - Haste 5:27 Ⓞ Minden (Westf) 5:51 - Bad Oeynhausen 6:03 - Bünde (Westf) 6:19 - Osnabrück Hbf 6:41 - Rheine 7:22 *nicht 7. bis 20. Aug, 31. Aug, 3., 31. Okt	12
5:10 Mo - Sa*	Ⓞ 4 dbs	Hannover-Nordstadt 5:13 Ⓞ Langenhagen Mitte 5:20 - Bennemühlen 5:37 *nicht 3., 31. Okt	2

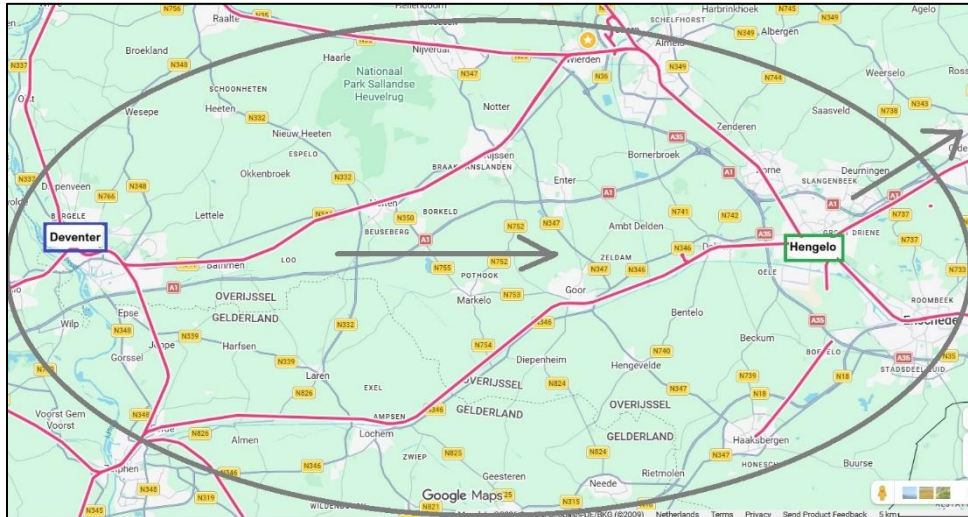
Figuur 15: Dienstregeling-3 Hannover

Gültig ab 11.07.2026				DB
Abfahrt Departure Hannover Hbf				
Zeit Time	Zug Train	Richtung Destination	Gleis Platform	
5:11 *	ICE 1080 II	Celle 5:30 - Uelzen 5:53 - Lüneburg 6:11 Ⓞ Hamburg Hbf 6:42 *bis 14. Aug; nicht 15., 27., 31. Jul, 2., 5., 9., 13. Aug; auch Di - Sa vom 22. Aug bis 26. Sep, auch 13. bis 21. Sep; nicht 25. Aug bis 2. Sep; auch täglich ab 29. Sep	7	
5:19 Mo - Sa*	Ⓞ 4	Hannover Bismarckstr. 5:22 Ⓞ Hildesheim Hbf 5:49 *nicht 3., 31. Okt	1	
5:20 *	RE 1 4402	Wunstorf 5:33 Ⓞ Nienburg (Weser) 5:54 - Verden (Aller) 6:15 - Bremen Hbf 6:39 - Delmenhorst 7:02 - Oldenburg (Oldb) Hbf 7:23 - Leer (Ostfriesl) 8:13 - Norddeich Mole 9:16 *nicht 24. bis 27. Jul, 18. Okt	11	
5:25 Mo - Fr*	Ⓞ 5	Hannover Bismarckstr. 5:28 Ⓞ Hameln 6:10 - Bad Pyrmont 6:25 *nicht 21. bis 23. Jul	1	
5:27 Mo - Sa	ICE 781 II	Göttingen 5:59 - Kassel-Wilhelmshöhe 6:21 - Fulda 6:54 - Würzburg Hbf 7:28 - Nürnberg Hbf 8:25 - Ingolstadt Hbf 9:03 - München Hbf 9:50 Ⓞ	3	
5:28 *	Ⓞ 1	Hannover-Nordstadt 5:30 Ⓞ Wunstorf 5:47 - Minden (Westf) 6:23 *11. Jul, 13. bis 17. Jul; Mo - Sa vom 21. Aug bis 12. Dez; nicht 3. Okt	2	
5:30 Mo - Sa*	ICE 851 II	Braunschweig Hbf 6:01 - Magdeburg Hbf 7:01 - Potsdam Hbf 7:59 - Berlin Hbf 8:27 Ⓞ *ab 2. Okt	10	
5:32 *	IC 60470 II	Bremen Hbf 6:42 - Hamburg-Harburg 7:35 - Hamburg Hbf 7:53 Ⓞ Hamburg-Altona 8:11 → 18. Jul bis 14. Aug nur bis Hamburg-Harburg *nicht 8. bis 10. Aug, 16., 17. Aug	7	
5:32 *	NJ 470 II	Bremen Hbf 6:42 - Hamburg-Harburg 7:35 - Hamburg Hbf 7:53 Ⓞ Hamburg-Altona 8:11 → 18. Jul bis 14. Aug, nicht 8. bis 10. Aug nur bis Hamburg-Harburg	7	
5:33 *	Ⓞ 1	Hannover Bismarckstr. 5:36 Ⓞ Haste 6:23	1	
5:34 Mo - Sa*	Ⓞ 3	Hannover-Kleefeld 5:37 Ⓞ Lehrte 5:50 - Hildesheim Hbf 6:13 → bis 12. Aug nur bis Lehrte *nicht 3., 31. Okt	14	
5:35 *	Ⓞ 5	Hannover-Nordstadt 5:38 Ⓞ Langenhagen Mitte 5:46 - ↗ Hannover Flughafen 5:53	2	
5:36 Mo - Sa*	RE 2 82803	Sarstedt 5:46 Ⓞ Elze (Han) 5:57 - Northeim (Han) 6:36 - Göttingen 6:50 *bis 1. Okt	4 A-C	
5:36 Mo - Sa*	RE 2 82803	Sarstedt 5:46 Ⓞ Elze (Han) 5:57 - Northeim (Han) 6:36 - Göttingen 6:50 *vom 2. Okt bis 12. Dez; nicht 3., 31. Okt	4	
5:37 *	IC 2031 II	Braunschweig Hbf 6:08 Ⓞ Magdeburg Hbf 7:06 - Halle (Saale) Hbf 8:04 - ↗ Leipzig/Halle Flughafen 8:18 - Leipzig Hbf 8:30 *Mo - Sa bis 26. Sep; täglich ab 28. Sep	9	

Figuur 16: dienstregeling-4 Hannover

Tussen 2:00 en 5:30 gaat het treinverkeer b.v. op Station Hannover gewoon door. Zoals in bovenstaande dienstregeling te zien is. Om 2:10 een trein naar Zurich te nemen of om 4:17 met een trein naar Berlijn te reizen is heel normaal. De keuze van ES dat het niet logisch/comfortabel is om op 4:30 te stoppen ontgaat mij nog steeds. Het treinverkeer op dit station en vele andere stations gaat gewoon 24 uur per dag door.

Bijlage 7 Kaart Overijssel met de nachtrein naar Praag/Malmö

Figuur 17: Spoorkaart Overijssel

In bovenstaande kaart zien we een groot deel van Overijssel waarvoor een goede keuze van een stop van de ES trein naar Praag/Malmö beslissend zal zijn of er met deze trein gereisd wordt of niet.

De ES trein rijdt bij Deventer Overijssel binnen en verlaat via Hengelo/Oldenzaal ons land richting Duitsland en verder. Als je aan iemand vraagt die een beetje verstand van treinreizen heeft “Op welk station, Deventer of Hengelo, er gestopt moet worden“, zal zeker antwoorden Hengelo. Dat dit de beste keuze is blijkt ook zeer duidelijk uit mijn overzicht van de reistijden per gemeente naar Praag/Malmö.

Alle inwoners van Holten en Lochem, en die daar rechts van wonen, krijgen veel kortere reistijden bij een stop in Hengelo boven een stop in Deventer bij hun reis naar Praag/Malmö.

Het overgrote deel van Overijssel heeft er voordeel bij dat de ES trein in (Hengelo) stopt. Inwoners van Zwolle en Zutphen en verder hebben ook een goede rechtstreekse treinverbinding van-naar Hengelo.

Bijlage 8 Vragen CDA Hengelo over stop ES trein

Vraag/Antwoord 2

Ja zeker, maar zoals u ook in de TC Tubantia hebt kunnen lezen ontbreekt nu de ruimte in de dienstregeling. European Sleeper wijst er bovendien op dat de trein Hengelo op de heenweg erg laat en op de terugweg erg vroeg passeert wat voor de reizigers niet erg comfortabel is.

2.1 Ruimte in de dienstregeling

Probleem kan zijn:

- A. Zowel stoppen in Deventer als Hengelo
- B. Geen pad tussen Deventer en Hengelo beschikbaar op dit tijdstip
- C. Station Hengelo heeft geen perron beschikbaar om op 0:30 uur te stoppen

A.Zowel stoppen in Deventer als Hengelo

Dit zou een probleem kunnen zijn om op beide stations te stoppen. De reis gaat te lang duren. De oplossing is eenvoudig, stop alleen op Station Hengelo en niet op station Deventer, omdat bij een stop in Hengelo veel meer reizigers profiteren van deze stop dan bij een stop in Deventer

B.Geen pad tussen Deventer en Hengelo beschikbaar op dit tijdstip

Op dit late tijdstip rijden er weinig personentreinen tussen Deventer en Hengelo. Of er gestopt wordt in Deventer of Hengelo, de ES trein moet toch van Deventer naar Hengelo gaan rijden. Dit kan geen argument zijn om niet in Hengelo te stoppen. Door iets eerder te vertrekken uit Deventer (bij geen stop in Deventer) zou de ES trein eventueel achter een goederentrein te komen rijden richting Hengelo. Met max. 1 goederentrein per uur en richting op dit traject moet dit minimale probleem op te lossen zijn.

C.Station Hengelo heeft geen perron beschikbaar om op 0:30 uur te stoppen

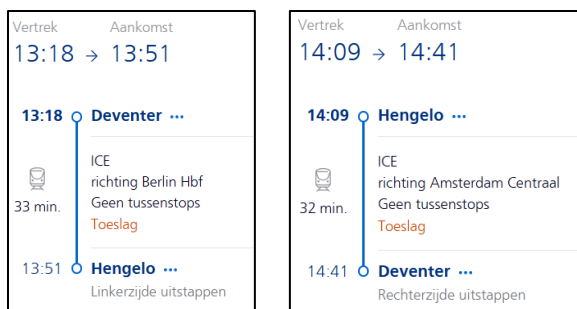
De tijden waarop de ES trein rijdt verschillen nogal per datum. Ik ga van onderstaande reistijden uit:

- Deventer aankomt 23:48 vertrek 23:55 (heen)
- Deventer aankomst 5:07 vertrek 5:09 (terug)

Op b.v. Oktober 14 zijn de reistijden:

- Deventer aankomt 22:48 vertrek 23:56 (heen)
- Deventer aankomst 6:06 vertrek 6:09 (terug)

Het kost te veel tijd om alle verschillende reistijden in een jaar mee te nemen in mijn onderzoek. Het voegt waarschijnlijk ook weinig toe voor de keuze voor het beste overstap station. Bij een reisdatum van Oktober 14 is de heenreis een uur eerder en de terugreis een uur later dan mijn gekozen datum/reistijden. Op de 14 Oktober kan Station Hengelo ook gebruikt worden om te stoppen.

Figuur 18: Reistijd Deventer- Hengelo 33 minuten

Vanuit Hengelo rijden volgende treinen:

Soorten verbindingen	Vertrek laatste trein (Heen)	Aankomst laatste trein (terug)
NS Intercity Deventer	23:23	00:36
NS stoptrein Apeldoorn	18:02	17:58
Keolis Zwolle Stoptrein	00:13	02:04
Keolis Zwolle IC	19:39	19:21
Arriva Zutphen	00:16	00:14
Arriva Oldenzaal	00:17	00:43
Berlijn ICE	19:52	20:07
Eurobahn Bielefeld trein	21:34	22:26

De in **rood** aangegeven tijden/verbinding (>00:15) concurreren (eventueel) met de stop tijden van de ES in Hengelo. Van alle andere treinverbindingen rijden op dit late tijdstip geen treinen meer van/naar Hengelo, zoals in bovenstaande tabel te zien is.

GEEN STOP DEVENTER: Aankomst Hengelo 23:48 + 0:33= 00:21

STOP DEVENTER: Aankomst Hengelo 23:55 + 0:33= 00:28

Vertrek Hengelo naar Enschede:

- Stoptrein 00:18 (SP 3)
- NS intercity 00:37 (SP 3)

Vertrek Hengelo naar Oldenzaal

Stoptrein 00:17 (SP 3)

Een stop van de ES naar Praag is mogelijk in Hengelo. Tussen 00:20 en 00:30 is Spoor 3 vrij voor een stop van de ES trein.

De IC naar Amersfoort en verder vertrekt o.a. om xx:23 van Spoor 2 in Hengelo. De laatste trein richting Deventer is al om 23:23 vertrekken. Eventueel kan Spoor 2 in Hengelo gebruikt worden voor een stop van de ES trein.

Op de terugweg van Praag rijdt de ES trein rond 4:30 langs Hengelo. Om 4:54 vertrek de eerste trein uit Hengelo. Daarna komt het treinverkeer in Hengelo langzaam op gang. Een stop in Hengelo van de ES trein om 04:30 is zeker rond deze tijd mogelijkheid.

2.2 Erg vroeg wat niet comfortabel is

Om 4:30 stoppen in Hengelo is niet comfortabel. Rond 5:00 stoppen in Deventer is ook niet comfortabel.

Aankomst uit Praag	Hengelo(4:30)	Deventer(5:09)	Verschil min.
Apeldoorn (169.000)	5:43	5:43	0
Enschede (162.000)	5:56	7:14	-78
Zwolle (133.000)	6:09	6:35	-26
Deventer (105.000)	5:30	5:09	+21
Hengelo (84.000)	4:30	7:06	-156
Almelo (75.000)	5:04	6:37	-93
Zutphen (49.000)	6:23	6:26	-3

Tabel 1: Verschil in Afrijtiden tussen een ES trein stop in Hengelo of Deventer

In bovenstaande tabel is te zien de aankomsttijd per station in Oost-Nederland als er met de ES trein gereisd wordt van Praag met een overstap/stop resp. in Hengelo of Deventer.

Bij keuze stop ES trein in Hengelo is de reistijd voor reizigers naar Deventer (+21) iets langer. Wat te verwachten was.

Kleine verschillen zijn er voor reizigers naar Apeldoorn en Zutphen.

Een verschil van 26 minuten is er voor reizigers naar Zwolle. Een stop in Hengelo biedt hier ook voordelen voor de reizigers naar Zwolle.

Grote verschillen zijn er voor de inwoners van Almelo, Hengelo en Enschede. Hun reistijd wordt met resp. 93, 156 en 78 minuten verkort als er gestopt wordt in Hengelo i.p.v. Deventer.

Laat de inwoners van bovengenoemde steden beslissen of zij kiezen voor een stop in Deventer of Hengelo. Bij de keuze van een ½ uur eerder de trein verlaten tegen een tijdswinst van meer dan 2 uur voor een inwoner van Hengelo lijkt mij de keuze wel duidelijk.

Het document met vragen

https://www.hengelo.nl/bestanden/documenten/bestuur/schriftelijke-vragen/2022/2022-02-15_Antwoord_College_vragen_CDA_Nachttrein%20door%20Hengelo.pdf

CDA
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp

Nachttrein door Hengelo

Zaaknummer

3364001

Uw kenmerk

Datum

15 februari 2022

Geachte heer R. Wesseling,

Op 10 januari 2022 stelde u ons namens het CDA een aantal vragen over de nachttrein Brussel Praag van European Sleeper die door Hengelo gaat rijden maar er niet stopt. In deze brief vindt u onze reactie op uw vragen.

1. Vindt het college het een gemiste kans dat deze nachttrein door Hengelo dendert zonder te stoppen?

*Natuurlijk vinden we het jammer dat de nachttrein van European Sleeper, die in de zomer van dit jaar gaat rijden, niet stopt in Hengelo.
Van de plannen te starten met een nachttrein van Brussel naar Praag via Twente waren we echter niet op de hoogte.*

2. De afstand tussen Amsterdam CS en de grens met Duitsland is ca. 175 km. Over deze gehele afstand is er geen plek waar mensen in of uit kunnen stappen. Is station Hengelo als het "internationale centraal station" van Oost Nederland daarom juist niet bij uitstek een station waar de European Sleeper nachttrein naar Praag moet stoppen?

Ja zeker, maar zoals u ook in de TC Tubantia hebt kunnen lezen ontbreekt nu de ruimte in de dienstregeling. European Sleeper wijst er bovendien op dat de trein Hengelo op de heenweg erg laat en op de terugweg erg vroeg passeert wat voor de reizigers niet erg comfortabel is.

Initiatieven als deze ontstaan niet zomaar. De reisbehoefte neemt toe en er is een trend gaande naar duurzaam en tegelijkertijd comfortabel vervoer. Reizen met een nachttrein past hierbij uitstekend. Het ligt dan ook voor de hand dat er in de toekomst meer nachttreinen naar buitenlandse bestemmingen via Hengelo gaan rijden.

3. Hoe kijkt het college aan tegen de functie van station Hengelo als het "internationale centraal station" van Oost Nederland?

*Hengelo is al een internationaal station maar Hengelo als internationaal centraal station van Oost Nederland juichen wij toe.
Aan een goede bereikbaarheid van Hengelo en daarmee een goed vestigingsklimaat hechten wij veel waarde.*

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

4. Heeft het college een beeld van de ontwikkeling van internationale nachttreinen? Zo ja, hoe ziet deze ontwikkeling eruit en wat is de rol van station Hengelo hierin? Zo nee, Is het college voornemens hier een beeld over te ontwikkelen?

Wij volgen de ontwikkelingen. Internationale verbindingen bieden voor Hengelo en Twente in het algemeen extra kansen, het vestigingsklimaat wordt aantrekkelijker. Internationale (nacht)treinverbindingen worden steeds belangrijker. Er lijkt voldoende belangstelling van reizigers te zijn maar voor het introduceren van een internationale trein moeten vele hordes genomen worden. Er moet onder andere ruimte zijn op het internationale spoornetwerk en de vervoerder moet voldoen aan de eisen van de spoornetwerkbeheerders. Ook moet hij beschikken over geschikt materieel. Commerciële overwegingen spelen een belangrijke rol, de risico's zijn groot.

Wij hebben geen actieve rol anders dan dat we in regionaal of provinciaal verband lobbyen voor internationale verbindingen.

5. Is het college bereid om in te zetten op een stop in Hengelo van de European Sleeper nachttrein naar Praag?

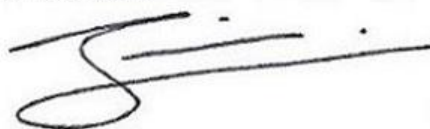
Ja, in regionaal verband hebben we al contacten gelegd met European Sleeper en hebben we ze op het belang van een stop in Twente gewezen. Ze hebben aangegeven dat ze bij invoering van een volgende geoptimaliseerde, dienstregeling een stop in Hengelo overwegen.

6. Is het college bereid om beleid te maken op het positioneren van station Hengelo als het internationale station van Oost Nederland?

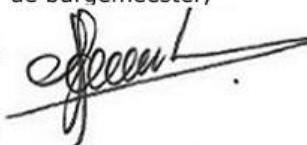
Separaat gaan we geen beleid maken. Het belang van goede internationale trein verbindingen en onze ambitie daarin staat in velerlei beleidsstukken op allerlei niveaus, zoals in de Kadernota 2022-2025 waarin onze koers voor 2040 staat, in het kader voor de omgevingsvisie Binnenstad en Hart van Zuid, in de Omgevingsagenda Oost-Nederland, in ons proces voor de Spoorzone Hengelo – Kennispark – Enschede en ook in de nog op te stellen mobiliteitsvisie. In regionaal en provinciaal verband wordt er sterk gelobbyd voor uitbreiding van internationale verbindingen en het verbeteren van bestaande verbindingen. Te denken valt hierbij aan de Berlijnlijn en de lijn Munster-Zwolle. We maken gebruik van de kansen die zich voordoen om ons te positioneren als het "internationale station van Oost Nederland".

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg